

faa fremdeles nødt til at lære Børnene Brøt i Skolerne som hidtil. Jeg har set det fremhævet i Folketinget som noget, der var en saa umaadelig stor Fortjeneste ved dette her, at nu behøvede man ikke at lære Drengene i Skolen Generalnævner; det skulde være en saa forfærdelig Byrde at lære dem den at kende. Nej, det vil slet ikke naas. De ville fremdeles blive nøbde til at lære den som hidtil, saa de Fordele, der skulde ligge i Forslaget for Skolernes Vedkommende, kan jeg slet ikke se. Ivertimod, de ville faa 2 Systemer at staa med for ikke at tale om hele Oversættelsen af disse fremmede Benævnelser for at gøre dem klart, hvad Talen er om. — Altsaa for Befolkningen i sin Helhed, eller i sin Klarhed maa jeg hellere sige for ikke at sige for meget, vil det være en stor Videlse, at de først i deres Forestillingskreds skulle omsætte alt det, og siden tænke i det, hvad de ganske vist efter min Opfattelse ikke komme til, men i alt Fald ligger det saa langt fremme, at vi gerne kunne spare os Uvejligheden med at tænke paa det.

Og saa det næste, det er Modersmaalet. Det kan ikke nægtes, at det er ogsaa et slemt Slag for Modersmaalet, at indføre saadan nogle gebrokte Benævnelser som dem, her foreslaas, saa det vil jeg dog ubetinget fraraade. Skal man have det, maa man virkelig se at finde danske Benævnelser, helst saa nær ved de danske som muligt. Det er ogsaa alle bekendt, at der er mange Benævnelser eller Betegnelser, hentede fra Maal- og Vægtstykket i vort Modersmaal. Disse Benævnelser ville jo, naar man tænker sig Forestillingskredsen vinde bort fra de gamle og alt det, der knytter sig dertil, komme til at savne Forstaaelse, og dermed ville disse mange Ord være borte; ingen kan forstaa dem. Sproget vil derved lide grumme meget. Altsaa for det Punkts Vedkommende kan jeg henholde mig til det ærede 5te Medlem for 1ste Valgkreds, men jeg skulde rigtignot hellere have ønsket, at han havde søgt med sit Forslag at holde sig saa nær til de nuværende Benævnelser som muligt. Netop for Sprogets Skyld vilde det have været det heldigste.

Jeg kommer saa til Befolkningen. Den kan man maaste sige ikke har saa meget at betyde; men hvorfor dog ikke tage den med. Det vil blive ganske artige Summer. Jeg har søgt at faa Oplysning om, hvor meget omtrent det har kostet i Norge. Resultatet deraf er blevet — men nøjsagtigt kan det naturligvis ikke opgives — at det har kostet en 6—700,000 Kr. Man kan derfor gaa ud fra uden Overdrivelse, at det hos os vil koste henved 1 Million. Vi have nylig paa

Grund af den nye Rettskrivning faaet nye Skolebøger. Nu have vi her en ny Befolkning, ved Anskaffelsen ikke blot af nye Regnebøger, men maaste ogsaa af andre nye Bøger, der forekommer ogsaa i dem Maal- og Vægtbestemmelser, der mulig kunne virke forstyrrende, saa det ender vel med, at vi skulle have nye Skolebøger, ikke blot Regnebøger, men i det hele. Ikke at tale om den Bandalisme, som det vil være at odelæge de Maal og Vægt, vi have nu, og saa anskaffe sig nye. Saa man tager vist ikke fejl, naar man siger, at det vil koste mindst een Mill. Kr. — vi ere jo et noget mere udviklet Land end Norge. Det er klart, at dette ikke er nogen Bagatel, saa det er værd at tage det med i Beregningen, naar man vil overveje Fordelene paa den ene Side og paa den anden alle Ulemperne derved. — Jeg omtalte den ringe Rod, det hele efter min Mening har i Befolkningen — det er i Virkeligheden kun nogle ganske faa, navnlig af Nationaløkonomerne, som alle indrømme, i den Henseende have været utrættelige til at fortælle os, at det var en Nødvendighed, men det kan dog umuligt være rigtigt. Man skal ikke tro det, blot fordi det bliver sagt fra den Side. Jeg tvivler ikke om, at det var for dem som en Nødvendighed, men vi kunne klarligen se, efter Erfaring fra Lande, hvor det ikke er indført, at det slet ikke er nogen Nødvendighed. — Det højeste, jeg gaar med til, da jeg under mine Medmennesker den største mulige Frihed, er det, at man giver Tilladelse til det, for saa vidt der behøves mer Tilladelse, end man allerede har. Derjom der ikke allerede er tilstrækkelig Frihed i saa Henseende, kunde jeg gaa med til at give Tilladelse til, at Stykket maatte benyttes. Og for det andet skulde jeg ønske, at man indfører danske Benævnelser.

Efter at jeg har gjort disse Bemærkninger, ville ærede Medlemmer forstaa, at jeg ikke kan ledsage dette Forslag med mine bedste Ønsker. Vi have i de sidste Aar givet Befolkningen nogle Love, der ikke have været fri for at volde den adskillig Ulempe, mere end ønskeligt var, f. Eks. Hundeloven og Maffinloven, og vi staa nu i Færd med Sneloven, der vist ogsaa vil staa Befolkningen en Del Arbejde og Bryderi. Men alt det er som Børnelæg mod dette her, det vil ganske anderledes føles, og jeg er overbevist om, den Rigsdag, der vedtager det, vil ikke faa Befolkningens Tak for det Arbejde, den har gjort. Altsaa, jeg skal anbefale, at de, der have samme Betragtning som jeg, ville stemme imod Lovforslaget. Det ærede 5te Medlem for 1ste Kreds (Det